

Lapin Matkailuelinkeinon liitto (LME) ja Lapin Kauppakamarin Matkailuvaliokunta (Lähteinä Lapin Sairaanhoidopiiri ja THL)

LAPIN MATKAILUKOHDETASON COVID-19 RISKIENHALLINTAMALLI PÄIVITETTY SESONKIIN 2021 (05.11.2021)

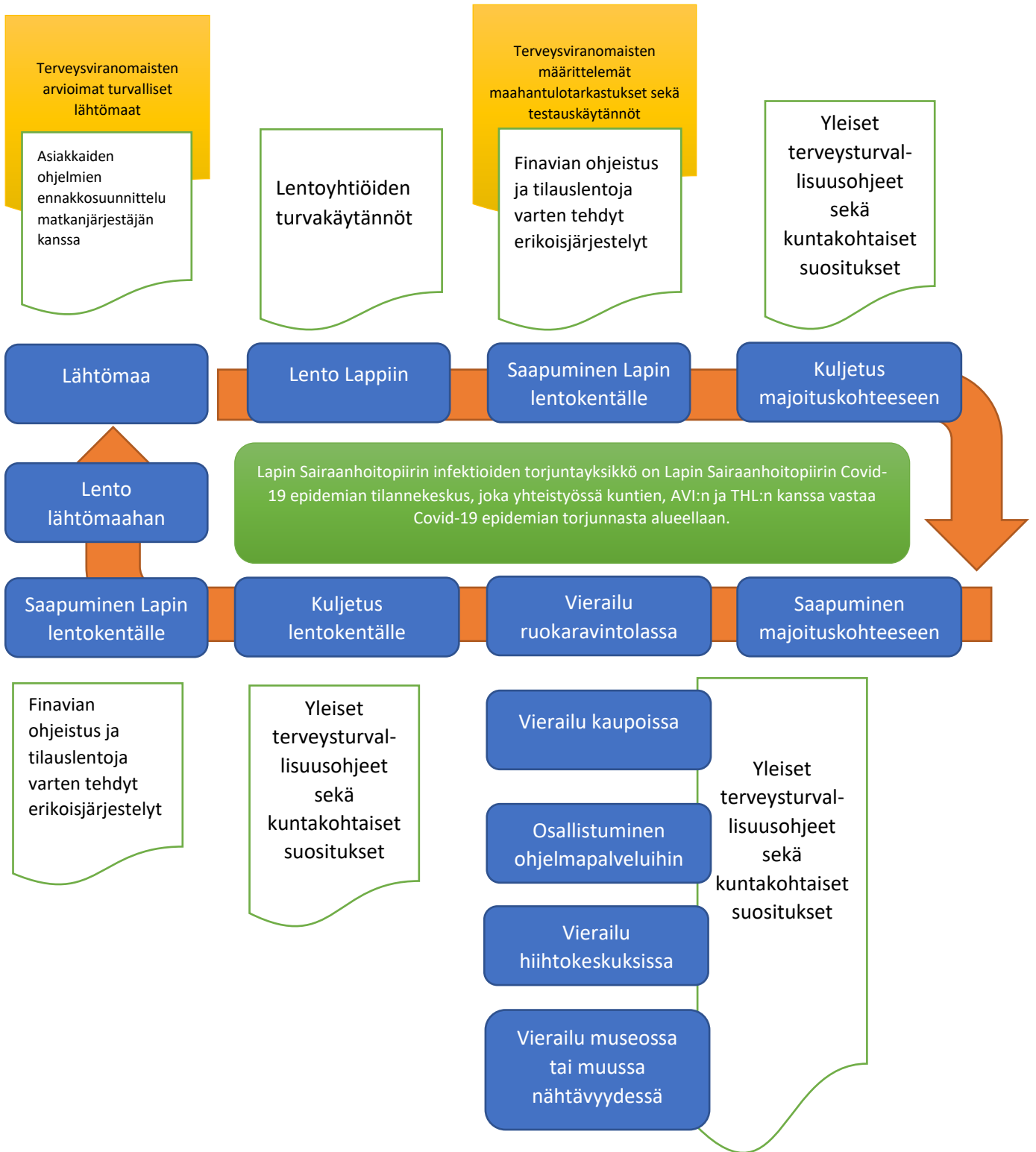
TAUSTAA JA TAVOITE

- Lapin matkailulla on jo vuosia ollut turvallisuusjärjestelmä ja sen alueelliset työryhmät, joissa turvallisuuteen liittyviä kysymyksiä ratkotaan yhteistyössä elinkeinon ja viranomaisten kanssa. Myös kriisiviestintä toimii näissä ryhmissä.
- Nyt samaa yhteistyötapaa on sovellettu myös Covid-19 riskien hallintaan luomalla yhteistyössä koko asiakkaan polun kattava riskienhallintaohjelma.
- Mallin työstössä ovat olleet mukana lukuisat Lapin matkailun alueorganisaatiot, Lapin Matkailuelinkeinon Liitto (LME), Lapin Kauppakamari, Lapin liitto, yritykset, Finavia sekä Lapin Sairaanhoidopiirin sekä kuntien infektioautien asiantuntijat.
- Tavoitteena tällä mallilla on mahdollistaa kansainvälinen matkailu Lappiin tulevalle talvikaudella siten, että taudin leviämisen riski väestössä, matkailutyöntekijöiden ja matkailijoiden keskuudessa on minimoitu.
- Lisäksi mallilla varmistetaan toimintatavat ja roolitus tilanteessa, jossa yksilöllä epäillään tai on todettu Covid-19 tartunta.

YHTEENVETO MATKAILUN KOHDETASON COVID-19 –RISKIENHALLINTAMALLIN PERUSPERIAATTEISTA

- Tartuntatautilain perusteella Lapin sairaanhoidopiirillä on vastuu oman alueensa Covid-19 tilannekuvasta ja epidemian torjunnan johtamisesta ja torjunnasta yhdessä kuntien kanssa. Tartuntatautilain mukaisesti Lapin aluehallintovirasto valvontatehtävänsä ohella tarvittaessa yhteen sovittaa eri viranomaisten toimintaa, sekä tekee tarvittaessa hallinnollisia päätöksiä esimerkiksi kuntarajat ylittävissä tapauksissa.
- Mallissa katetaan koko asiakkaan polku lentokentältä lentokentälle.
- Valtioneuvoston Covid-19 hybridistrategian mukaisesti Suomessa toteutetaan laajaa testaamista kaikille, joiden oireet voivat viitata Covid-19 infektiin (testaa, jäljitä, eristä ja hoida).
- Riskienhallintatoimenpiteet perustuvat pandemian aikana hyväksi havaittuihin terveysturvallisuutta edistäviin toimenpiteisiin.
- Kohdetason mallin ohella jokaisen yrityksen tulee tehdä omat riskienhallintasuunnitelmat sekä työsuojelun että asiakasturvallisuuden näkökulmasta.
- Jokaisesta matkailijasta on käytettävissä tartuntatautiviranomaisia varten henkilö- ja yhteystiedot.
- Kaikille matkailutyöntekijöille suositellaan Covid-19 rokotesarjan ottamista sekä Koronavilkun käyttöä.
- Mallissa otetaan huomioon myös mahdollisten Covid-19 tartunnan saaneen potilaan eristäminen ja hänelle altistuneiden karanteenin toteuttaminen.

ASIAKKAAN POLKU

ASIAKKAAN POLUN COVID-19 OHJEISTUKSET

Kaikissa asiakkaan polun vaiheissa tulee noudattaa THL ja TTL yleisiä hygieniaohteita: käsidesinfektio/-pesu, turvavälit, yskimishygienia sekä ohjeistukset pintojen puhdistuksesta ja desinfiointista.

Seuraavissa tilanteissa kasvomaskin käyttöä suositellaan matkailutyöntekijöiden lisäksi myös matkailijoilta:

- kuljetukset ja muu julkinen liikenne
- sisätilat, joissa paikalla on yhtä aikaa enemmän kuin yksi seurue kerrallaan eikä lähikontakteja (alle 1m etäisyys ja kesto yli 15 minuuttia) pystyttyä varmuudella välttämään.

Ylätason riskiarvion lisäksi jokaisen matkailijaryhmiä palvelevan elinkeinonharjoittajan tulee noudattaa omassa toiminnassaan Yleisiä terveysturvallisuusohjeita (LIITE 1). Yritykset voivat hyödyntää myös kyseiselle toimialalle jo määriteltyjä Covid-19 toimintaohjeita. Tällaisia ovat esimerkiksi: MaRan omavalvontaohje ravintoloiden toiminnasta poikkeusaikana.

MATKAILUTYÖNTEKIJÖIDEN TYÖSUOJELU

- Osana **Matkailuyrityksen Covid-19 riskienhallintamallia** on annettu myös yleiset ohjeet työsuojelulle. Tämän lisäksi yritykset ja muut toimijat hyödyntävät myös oman alansa erityisohjeita sekä Työterveyslaitoksen ohjeita <https://hyvatyo.ttl.fi/koronavirusohjeistus>.
- Osa matkailutyöntekijöiden suojaamista on **matalan kynnykset testaus** ja testiin pääsy. Lisäksi työyhteisöissä on syytä pyrkiä noudattamaan työtiimien eriyttämistä siten, että tiimit eivät kohtaa eivätkä tiimien jäsenet siirry tiimistä toiseen ilman pakottavaa syytä.
- Erityisen tärkeätä on, että jokaista matkailutyöntekijää ohjeistetaan ja suositellaan ottamaan kuntien tarjoama Covid-19 rokotussarja.
- Lisäksi jokaista matkailutyöntekijää ohjeistetaan käyttämään Koronavilkku sovellusta altistumisten nopean rajaamisen varmistamiseksi.

PAIKALLISVÄESTÖN SUOJAAMINEN

- Oleellinen osa sekä matkailutyöntekijöiden että paikallisväestön suojaamista ovat kulloinkin voimassa olevat maahantulosäännökset, joilla pyritään minimoimaan matkailijoiden tuoma infektioaine vaatimalla mm. täyttä rokotesarjaa, negatiivista testitulosta sekä tarvittaessa kohteessa suoritettavaa testiä.
- Paikallisväestöä suojataan lisäksi mm. **jakamalla matkailijoille etukäteistietoa** ja ohjeistusta siitä miten matkakohteessa tulee toimia.
- Saapuvien matkailijoiden viipymä on keskimäärin 2-4 yötä. Lomaohjelma tiivis ja täyteläinen, jolloin tilaisuudet kanssakäymiseen paikallisväestön kanssa vähäistä. Etulinjassa matkailutyöntekijät ja kaupat.

ALTISTUMISTEN MINIMOINTI

- **Matkailukohdetason Covid-19 riskienhallinnassa korostuu altistumisten minimointi.** Matkailijaryhmät pyritään pitämään erillään eli ryhmät on kohortoitu. Kohortointiin päästään mm. asiakasryhmien aikataulujen porrastuksella, ryhmäkokoja pienentämällä, lähikontaktien minimoinnilla ja yksisuuntaisia liikkumisreittejä hyödyntäen.
- **Maahantulosäädösten** lisäksi matalan kynnyksen testaamisella havaitaan tautitapaukset ja näin katkaistaan nopeasti lisätartunnat.
- **Yleisillä terveysturvallisuustoimilla** (käsihygienia, turvavälit ja yskimishygienia) estetään lisätartuntoja.
- Tehokkaalla pintojen ja asiakasvarusteiden puhdistuksella ja desinfiointilla vältetään pinnan välityksellä tapahtuvia tartuntoja.

COVID-19 TARTUNTOJEN JÄLJITYSTYÖ

- Covid-19 potilaan positiivinen testitulokse käynnistää Lapin sairaanhoitopiirin ja kyseisen kunnan tartunnan jäljitystyön välittömästi. Tässä noudatetaan LSHP ohjetta: Toimintaohje koronavirusinfektion Covid-19 epäilyssä. Etukäteinen matkanjärjestäjän tieto matkustajien henkilötiedoista, ohjelmista ja aikatauluista edesauttaa tartuntojen jäljitystyötä.

COVID-19 POSITIIVISEN POTILAAN ERISTÄMINEN

- Covid-19 positiivinen potilas tulee eristää välittömästi. Eristyksen kesto on 10 vuorokautta.
- Eristämispäätöksen tekee tartuntatautilain perusteella kunnan tartuntatautilääkäri.
- Mikäli potilas ei vaadi terveydenhuollon yksikössä tapahtuvaa hoitoa, hänelle järjestetään oma erillinen eristystila, esimerkiksi mökki tai hotellihuone. Perhe tai muu vastaava seurue voivat tartuntatautiviranomaisen harkinnan perusteella majoittua samaan yksikköön.
- Eristyspotilaan kontaktoinnista / seurannasta vastaa terveydenhuollon viranomaiset ja hänen huoltonsa tehdään yhteistyössä sosiaali- ja terveysviranomaisten ja matkailuyritysten kanssa. Terveydenhuollon tartuntatautiviranomaiset ohjeistavat terveysturvallisuuden toteuttamisesta.

COVID-19 POSITIIVISELLE POTILAALLE ALTISTUNEEN KARANTEENI

- **Täyden rokotussarjan saaneita ei katsota altistuneiksi edes lähipiirissä todetun Covid-19 tautitapauksen kohdalla.**
- Kunnan tartuntatautiviranomaiset selvittävät Covid-19 positiiviselle potilaalle altistuneet ja asettavat heidät tartuntatautilain perusteella karanteeniin. Karanteenin kesto on 10 vuorokautta tai vaihtoehtoisesti 6 vuorokautta minkä jälkeen suoritetaan testi. Mikäli testituloksella on negatiivinen, karanteenia ei jatketa.
- Altistumisten jäljityksessä hyödynnetään mm. palvelutuottajien asiakasryhmien aikatauluista ja osallistujista keräämää ja tallentamaa tietoa.
- Altistuneille järjestetään oma erillinen eristystila, esimerkiksi mökki tai hotellihuone. Karanteenissa olevien huolto järjestetään yhteistyössä terveydenhuoltoviranomaisten kanssa. Terveydenhuollon tartuntatautiviranomaiset ohjeistavat terveysturvallisuuden toteuttamisesta.

LIITE 1.

YLEISET TERVEYSTURVALLISUUSOHJEET MATKAILUYRITYKSILLE

ASIAKKAAT

Asiakkaita informoidaan etukäteen siitä, että asiakkailta tullaan edellyttämään omia maskeja tietyissä tilanteissa. Lisäksi kaikille asiakkaille suositellaan Koronavilkku-sovelluksen käyttöön ottamista.

Asiakkaiden saapuminen

- Asiakkaiden saapumisaikoja porrastetaan asiakasmäärien minimoimiseksi
- Asiakkaita ohjeistetaan kyltein ja suullisin ohjein jonotuslinjoista, etäisyyksien säilyttämisestä ja kasvomaskien käyttövaatimuksesta check-in prosessin aikana.
- Jonotuksessa hyödynnetään yksisuuntaisia jonotuslinjoja

Kasvomaskien käyttö

- **Asiakkailta edellytetään kasvomaskien käyttöä kaikissa niissä kontaktipisteissä tai asiakastilanteissa, joissa turvavälien säilyttäminen toisiin asiakkaisiin tai henkilökuntaan ei ole mahdollista.**
- **Asiakkaille suositellaan maskin käyttöä kaikissa julkisissa sisätiloissa kuten kaupat, apteekit jne.**

Käsien puhdistus

Asiakkaita ohjeistetaan puhdistamaan kätensä käsidesinfointipisteissä (automaatti tai pumppupullot)

- rakennusten sisääntulo-ovilla
- lisäksi sisätiloissa myös kriittisissä pisteissä kuten ruokailutiloissa useita ja vastaanottotiskeillä jotta käyttö helppoa
- bussien sisäänmenopisteillä

DOKUMENTAATIO

1. Asiakastietojen kerääminen ryhmiltä

Ryhmä voi muodostua esimerkiksi tilanteessa, jossa palvelutuottaja muodostaa ryhmän useista erillisistä varauksista.

a. Aikataulut

- Palvelutuottajan tulee kirjata ylös myöhempää tarkastelua (erityisesti altistuneiden määrittelyä varten) varten kunkin ryhmän aikataulut. Erityisesti tilanteet, joissa asiakkaat oleskelevat sisätiloissa tai turvavälien säilyttämisestä ei muutoin pystytä varmistumaan. Sisätiloissa täytyy kirjata sisällöoloajan alku- ja loppumisaika.

b. Asiakkaiden yhteystietojen kerääminen ja säilyttäminen vähintään 14 pv

- Palvelutuottajan **tulee kerätä puhelinnumero jokaisesta tilauksesta etukäteen** tai jälkikäteen tapahtuvaa kontaktointia varten (esim. altistumistilanteet).
- Ryhmien osalta puhelinnumero tulee saada vähintään ryhmän ryhmänjohtajalta tilanteissa, joissa ryhmänjohtajalla on kaikkien ryhmän jäsenten yhteystiedot ja niitä säilytetään vähintään 14pv ja ne voidaan tarvittaessa luovuttaa tartuntatautijäljitysviranomaisten käyttöä varten. **Mikäli tilaaja-asiakas ei voi taata tietojen saatavuutta, on yrityksen kerättävä jokaisen ryhmän jäsenen yhteystiedot ja säilytettävä niitä vähintään 14 pv.**

2. Asiakastietojen kerääminen yksittäisiltä kuluttajilta

- a. Palveluntarjoajia (esim. ravintolat), joilla on käytettävissään GDPR:n mukainen asiakastietojen hallintajärjestelmä, suositellaan keräämään asiakkaiden yhteystiedot ja vierailuajankohta mahdollista viranomaisen toteuttamaa altistuneiden kontaktointia varten.

MUUT OHJEET

1. THL OHJEITUS www.thl.fi
2. OHJEITA ASIAKKAILLE <https://koronaturvallinenlappi.fi/aineistopankki/>
3. KORONATURVALLINENLAPPI SIVUSTON OHJEET <https://koronaturvallinenlappi.fi/lisaohjeita/>
4. AVI OHJEET RAVINTOLOILLE <https://avi.fi/asioi/henkiloasiakas/ohjaus-ja-neuvonta/ravintolat-ja-koronavirus>
5. LAPIN ALUEEN MATKAILU- JA RAVINTOLA-ALAN TERVEYSTURVALLISUUSOHJEET <https://koronaturvallinenlappi.fi/lisaohjeita/>
6. MATKAILU- JA RAVINTOLA-ALAN OHJEET www.mara.fi
7. KULJETUSPALVALUT
 - a. <https://hyvatyo.ttl.fi/koronavirus/ohje-kuljetusalalle>
 - b. <https://www.traficom.fi/fi/saadokset/suosituksia-liikenteen-palveluiden-tarjoajille-mahdollistetaan-turvallinen-liikkuminen>
8. FINAVIA OHJEISTUS SEKÄ TILAUSLENNOILLE SUUNNITELLUT LENTOKENTTÄKOHTAISET ERITYISJÄRJESTELYT <https://www.finavia.fi/fi/lentomatkustus-koronan-aikana>
9. HIIHTOKESKUSALAN OHJEISTUS <https://www.ski.fi/info/rinneturvallisuus/covid-19/>